

Alternatív Színházi Műhely Alapítvány

7625 Pécs, István utca. 25/2. Tel.: 72/ 501500/28292 Szi.sz.: KHB Pécs, 10400779-07701441

A pécsi Alternatív Színházi Műhely Alapítvány szakmai beszámolója (2018. március 1-től 2019. február 28-ig) (Janus Egyetemi Színház)

Az előzmények (röviden)

A *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* 1996-ban jött létre, és céljainak megvalósításáért életre hívta a Janus Egyetemi Színházat, ami az első évadát a *Pécsi Harmadik Színházban* töltötte. 1997 őszén a *Pécsi Tudományegyetemen* (akkor Janus Pannonius Tudományegyetem) megnyílt a *JESZ* első önálló játszóhelye, melynek támogatásába és fenntartásába is bekapcsolódott az egyetem.

1999-re a *Janus Egyetemi Színház* Pécssett fontos és elismert szereplője lett a város színházi életének. Bemutatói sikeresek voltak, eljutott a hazai legjelentősebb fesztiválokra (*Alternatív Szemle, Kortárs Drámafesztivál, ifj. Horváth István Nemzetközi Színházi Fesztivál, POSZT Off*),

2000-ben a *JESZ* elvesztette játszóhelyét az egyetemen (födémje megrepedt, az épületrész életveszélyessé vált), és az egyetemi társulat a *Pécsi Nemzeti Színházban* tartotta az előadásait és a próbáit. 2003-ban aztán az PTE ismét önálló játszóhelyet alakított ki a *JESZ* számára. 2006-ban a *JESZ* fennállásának 10. évfordulója alkalmából az egyetem vezetése a társulatnak az „Egyetemi kultúráért” elnevezésű díjat adományozta. A következő években a szakmai munka sikeressége számos kritikában, hazai és külföldi díjban mutatkozott meg.

2011 nyarán átadták a *Zsolnay Kulturális Negyed*et. Az új létesítmény egyetemi részébe a *PTE Művészeti Kara*, a *Bölcsészkar* két tanszéke és a *Janus Egyetemi Színház* költözött. Ezzel a *JESZ* végleges és professzionális otthonra lett. A városi tulajdonú egyetemi bérlemény egy 150 négyzetméter alapterületű, 8 méter belmagasságú, körfüggönnyel, hűtés-fűtéssel rendelkező stúdióter, tágas öltözőkkel mosdókkal, zuhanyzókkal, mellette világosító és hangosító stúdiók, irodák, raktár és egy 80 négyzetméteres próbaterem szolgálja a színházat. A beköltözés 2011 augusztusában megtörtént, és azóta 2019-ig a *JESZ* több mint 30 bemutatót tartott itt. 2017. január 22-én a húszéves *Janus Egyetemi Színház* az egyetemi színjátszás új modelljének kialakításáért, valamint magas színvonalú művészi munkájának elismeréseként *Csokonai Vitéz Mihály Községi Díjban* részesült.

A megvalósult program (2018. március – 2019. február)

Továbbjátszott előadások

2016 óta játszottuk folyamatosan a *Mizantróp* című darabunkat. 3 előadást 2018-ban is láthatott a közönségünk, és műsoron tarthattuk volna még a produkciót, mert az érdeklődés töretlen volt iránta, de a társulatban történt változások ezt már nem tették lehetővé.

2017 augusztusában jubileumi évadunk zárásaként eredeti bemutatóként került színre *Keresztesi József Medvevár* című darabja. Egy 21. századi posztmodern kortárs dráma idézte meg Janus Pannoniust és Mátyás korát. A produkció minden értelemben sikeres volt. Az időszakban háromszor játszottuk, és szerettük volna elvinni Budapestre. Ez azonban szervezési és egyeztetési okok miatt egyelőre nem tudott megvalósulni.

2017. októberében mutattuk be *Lorca Vérnász* című tragédiáját. Federico Garcia Lorca balladisztikus műve a titokzatosság, a férfi és a nő, az élet és a halál, a szerelem és a szenvedély tragédiája. Egyetemista színészeinknek a *Vérnász* a klasszikus szerepformálás lehetőségét kínálta. Az előadás létrehozása nagy feladat, igazi próbatétel volt. Az időszakban hatszor játszottuk, és elvittük az előadást Veszprémbe az egyetemi színházak találkozójára.

Befogadott előadások, események

A szekszárdi nemzetiségi teátrum egyre több előadását lehet látni a JESZ-ben, amelyre a németül tanuló középiskolások és egyetemisták szívesen jönnek. Célunk, hogy az előadások látogatására egyre inkább megnyerjük a Pécsen tanuló német ajkú egyetemistákat is. A JESZ és a *Deutsche Bühne Ungarn* közötti élő szerződés kölcsönösségen alapul, ami azt jelenti, hogy az egyetemi színháznak is lehetősége van előadásait eljuttatni a PTE szekszárdi telephelyén tanuló hallgatók, egyetemi polgárok számára. Az időszakban 6 alkalommal 3 német nyelvű produkciót is láthatott a DBU révén az érdeklődő néző.

Hágen Zsuzsa koreográfussal a JESZ régóta szoros kapcsolatot ápol. Ő készítette több előadásunk koreográfiáját, mozgástréningeket tartott fiataljainknak. Természetes hát, hogy önálló alkotásait, a *Hágen Mozgásműhely* produkcióit befogadjuk, segítjük. Az időszakban az *Utazás a méhem körül* című produkcióját láthatta a JESZ-ben a közönség. *Rab Alexandra*, színházunk színésze és táncosa sikeres pályázati projekt eredményeként hozott létre önálló táncprodukciót (Beszélek róla), és mutatkozott meg a JESZ színpadán.

Minden tavasszal a Frankofón Hét országos rendezvénysorozathoz csatlakozik a pécsi Alliance Francaise. A városban megrendezett számos művészeti esemény közül 2018. március 2-án a JESZ *Az alvó (Le dormeur)* című zenés-táncos bohócelőadást fogadta be a párizsi *Compagnie des Tropes* előadásában. Arthur Rimbaud *A völgy alvója (Le dormeur du val)* című verse alapján rendezte és előadta: Lucile André és Orienne Champion.

2018 április közepén egy egész héten át tartó, speciális koncentrációs tréningen alapuló alkotói kurzust tartott *Hajdu András*, a francia Theatr ILOTOPIE vezető művésze. A programot az Üres Tér Egyesület szervezte és a JESZ próbatermében valósult meg.

2017-ben a pécsi kötődési Bérczi Zsófia *Élőkép Színháza* izgalmas előadásokkal keresett meg bennünket. 2018 novemberében az *Élő felszín* című előadásukat láthatta a JESZ közönsége. Ez egy szokatlan bábszínházi produkció volt, melyben a bábszínészek nem embereket vagy állatokat animálnak, hanem a vízszintesen kifeszített elasztikus textilre

vetített képeket, melyek égitestekként, tájakként és absztrakt felszínképződményekként elevenednek meg.

Továbbra is befogadtuk a *bohócdoktorok* képzési programjait és tréningjeit is.

A Janus Egyetemi Színház szomszédja a *PTE Művészeti Kara*. Természetes hát, hogy befogadjuk a Kar azon programjait, amelyek a mi tereinkben valósulhatnak meg a legideálisabban. Elektronikus zenei médiaművész szak hallgatói két alkalommal is a JESZ-ben mutatták be diplomakonzertjüket.

Zakariás Máté a Janus Egyetemi Színház vezető színésze és rendezője a Színház és Filmművészeti Főiskola drámainstruktor-színjátékos szakirányának elvégzését követően diplomamunkáját a JESZ-ben több alkalommal is bemutatta. A feladat egy monodráma elkészítése volt. Zakariás Máté alapanyagul Albert Camus talán leghíresebb regényét választotta (*Közöny*). A fiatal alkotó az általa készített adaptációt *Az idegen* címmel játszsa.

Új bemutatók

A tékozló fiú (március 25.)

A tékozló fiú címmel 2018 márciusában mutattuk be azt az eredeti művet, ami a reformáció 500. évfordulója alkalmából protestáns iskoladrámák felhasználásával íródott. A Tóth András Ernő által létrehozott dramaturgiai konstrukció több helyről merítkezik. A szöveg alapja a Biblia. Mellé behozza a XVII. századi iskoladrámát. Ezeket a játszó – a példázat által érintett korú fiatalok – értelmezik, illetve saját történeteikkel párhuzamokat vonnak. Végül Rembrandt *A tékozló fiú hazatérése* című képének elemzése hangzik el.

Az előadás képes ezekből az elsősorban színházi és nyelvi szempontból nagyon távol lévő rétegeket viszonyba állítani, egymásra feleltetni. A darab feszültsége az iskoladráma expresszív, töredezett linearitásával és a meghökkenően feltárulkozó és őszinte profán, mai szövegek (a játszó saját élettörténete) ütköztetésével épül fel, és jön létre egy sajátos előadásegység, színpadi jelrendszer. A produkció a vártnál is nagyobb érdeklődést váltott ki.

Szakadék (május 6.)

Funk Iván, rendezőt arra kértük, hozzon létre előadást a próbatermünkben Zakariás Máté és Hollósi Orsolya számára. Vezető színészeinknek szerettünk volna jutalomjátékot, izgalmas feladatot adni mikrotérben. Aztán az élet kicsit mást produkált. Két színész helyett öt dolgozott végül a darabban. Tapasztalt, régi, visszatérő színészeink: Farkas B. Szabina, Szabó Márk József és Várnagy Kinga. A próbafolyamat a próbatermünkben indult tréninggel, improvizációs munkával. Nem volt megírt darab csak egy munkacím: Trauma. A rendező az improvizációkból, beszélgetésekből szeretett volna drámai szöveget alkotni. Végigvették azokat a helyzeteket, problémákat, amelyek a saját, fiatal felnőtt létükben a leginkább hordozzák a konfliktusokat, a feszültségeket. A munka során találtak rá a krimi-dramaturgiára, kialakultak a karakterek, a történet: egy felső középosztálybeli és egy szegény pár, egy gyilkosság, egy nyomozó. Ez a forma kiváló lehetőséget biztosított, hogy az öt színész megmutassa tudását és beszéljen a mai világunk feszítő helyzeteiről, az ember és ember között kialakuló szakadékról. A munka nagyobb teret igényelt, és májusban a bemutató a színházteremben zajlott. A siker nem maradt el.

A kávéház (szeptember 10.)

Az eddigi gyakorlatunkhoz képest szokatlanul, a májusi bemutatónk után (*Szakadék*) a színház munkája nem állt le. Zakariás Máté rendezői irányításával próbafolyamat kezdődött. Egy vegyes csapat(hivatásos művészek, régi, tapasztalt színészeink és néhány fiatal egyetemista) kezdett el dolgozni Goldoni *A kávéház* című darabjával. A munka július közepéig tartott, és vázlatosan fölkerült minden jelenet a színpadra. Csak a főpróbaidőszak maradt az új évadra. Ez azt jelentette, hogy már szeptember közepén a nézőink elé került az új bemutató.

A történet egyetlen közösségi térben játszódik, melynek levegőjében sorsok találkoznak, és próbálják megoldani életük apró problémáit. Carlo Goldoni *A kávéház* című darabját, a jó és a rossz, az erkölcs és az erkölcstelenség mezsgyéjén egy fiatal ember lelkéért való küzdelem darabjaként értelmezi az előadás. Nem egy 18. századi komédia eljátszásának kísérletét láthatjuk a színpadon, hanem az önértelmezés lehetőségét próbálja megtalálni a rendezés a játékban. A JESZ társulata alkalmas a sok színészt megmozgató produkció színpadra állítására, és - nem mellékesen - szép alakításokra is lehetőséget biztosít a szöveg. Fontos része a darabnak Ridolfo – Don Marzio csatározása. Az egyik mindenáron az emberek segítségével dolgozik, míg a másik pletykálgatással és bonyodalmak kreálásával foglalkozik, de mindvégig egy fiatalember sorsa van a terítéken. Ezt a hármas tengelyt Tóth András Ernő, Szabó Márk József és Ágoston Gáspár kelti élte érzékeny, dinamikus játékkal.

Hogy mit jelent ma egy kisvárosi közegben élni? Egy városban, ahol mindenki ismer mindenkit, és ahol az egyéneket nem lehet önmagában nézni, hanem életüket nagyban határozza meg a környezetük, és kollektív lelkiállapotuk. Erről szól a Janus Egyetemi Színház *A kávéház* című előadása.

Fától fáig (december 17)

2015-ben jelentkezett a társulatunkba egy vak fiú, Kopa Marcell. Nagyon szuggesztíven tudott verset mondani. Felvettük és szerepeket adtunk neki. Nagyszerű színvonalon oldotta meg a feladatait az *Örömöcskék*, *vétkecskék*, a *Fluxus* és a *Vérnász* című darabokban. A 2017-es vilniusi egyetemi színházi fesztiválon a *Kőműves Kelemen* című produkciónkban a Jós figurájának megformálásáért pedig színészi díjat kapott. 2018-ban már az ő főszereplésével készült el a *Fától fáig* című előadásunk, amit Hágén Zsuzsa rendezett és koreografált. (A produkciót a Hágén Mozgásműhellyel közösen hoztuk létre.) Az előadásban két kortárs táncos (egy anya és egy fiatal nő figura, Hágén Zsuzsa és Horváth Réka) és a vak fiú táncos eszközökkel mesél a fiú és a világ viszonyáról: magányról, kapcsolatkeresésről, barátságról, szerelemről, önmegvalósításról, és annak korlátairól. A fiú a mozdulatokon túl a szöveget is használja. Szövegtörödékek, szó- és mondatfoszlányok mellett az előadásban elhangzik Kányádi Sándor *Fától fáig* című verse is. A produkciónak erős a vizualitása, a díszlet és a világítás jelentős mértékben hozzájárul az atmoszférateremtéshez. Egy jó ritmusú, látványos és elgondolkodtató előadás született, ami nem pusztán egy vak fiú történetéről mesél, hanem minden néző vívódásaira rezonál.

Puszibolt ('19. január 25)

A Janus Egyetemi Színház 2018 májusában felvételit hirdetett, újból várta a PTE hallgatóit a színházi munkára. A jelentkezést tréning követte össze. Intenzív mozgáskurzust vezetett

Hágen Zsuzsa, Zakariás Máté pedig a színészmesterség alapjait tanította. A fiatalokhoz aztán a JESZ néhány idősebb színésze is csatlakozott. Létrejött az a csapat, amellyel elkezdődhetett az a próbaidőszak, ami már az egyetemisták színpadra állását szolgálta. Zakariás Máté és Tóth András Ernő irányításával megkezdődött a munka egy tanulmány előadás létrehozására. Az alapanyagot Cserna-Szabó András Puszibolt című novelláskötete szolgáltatta, melyből a fiataloknak kellett kiválasztani, a számukra megfelelő és játszhatót. Hosszas műhelymunkát követően a novellákból jelenetek formálódtak, a jelenetek életre keltéséhez csoportok alakultak. Így minden szereplő a választása révén megmutathatta magát, főszereplője lehetett a jelenetnek, míg a többi jelenetben segítséget nyújtott a társak megmutatkozásához. A színpadra alkalmazott novellák összefűzését, egy darabegész megalkotását a szakavatott rendezők végezték. Az előadás egészét meghatározó díszlet és világítás pedig elsősorban Zakariás Máté munkája volt. A produkció képes lett megszólaltatni Cserna-Szabó különös világát, egy mindannyiunk számára ismerős, nevetségesen szomorú, hétköznapi és szurreális, a trágárságig profán ugyanakkor metafizikai síkokat nyitó szeretem-gyűlölöm világot.

Vendégszereplések

A Janus Egyetemi Színház hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere kiterjedt és élő.

A *Magyarországi Német Színházzal* való együttműködésünk évtizedes, melyet szerződésbe is foglaltunk. A hasonló nagyságrendű színpaddal és nézőtérrel rendelkező két színház kölcsönös előnyökre alapozott kapcsolata kipróbált és gördülékenyen működő. A DBU pécsi vendégszereplői alakalmával a város németajkú és németül tanuló közönségére alapoz, míg a JESZ *Szekszárdon* a PTE hallgatóit és dolgozóit célozza. Az időszakban a *Várnász* és *A tékozló fiú* című produkciókat vittük a tolnai megyeszékhelyre.

Fontosnak tartjuk, hogy a meghívásoknak eleget tegyünk. Különösen igaz ez az egyetemi színházak invitálásai esetén. Az időszakban 3 városban is rendeztek az egyetemeken színházi találkozót. *Debrecen* és *Szeged* tekintetében hagyományosnak mondható, hogy -bár mostoha körülmények között, sokszor anyagi áldozatokat is hozva - ott vagyunk az évről évre megrendezett fesztiválokon. Debrecenbe a Szakadékot vittük, Szegeden pedig *A tékozló fiút* játszottuk. Először voltunk viszont a *veszprémi* egyetemisták fesztiválján. Örvendetes, hogy a találkozó helyszíne professzionális és a mi terünkhöz hasonló volt. *Várnász* című darabunkat kompromisszumok nélkül játszhattuk. Kötelességünknek tartjuk, hogy a kisebb költségvetéssel működő, csekélyebb egyetemi beágyazással rendelkező egyetemi csoportok kezdeményezéseit jelenlétünkkel támogassuk.

A *Pécsi Püspökséggel* 2017-ben kerültünk munkakapcsolatba. A püspöki palota kertjét gondoltuk ugyanis *Medvevár* című produkciónk bemutatójának színhelyéül. A Pécsi Tudományegyetem 650 éves jubileumi ünnepségsorozatának egyik kiemelkedő eseménye volt Janus Pannoniusról és Mátyás királyról szóló eredeti kortárs bemutatónk. A premiert a püspök úr is megtekintette. Ennek a munkának köszönhetjük, hogy az egyházmegyével megmaradt a kapcsolat, és a 2018-as nyári rendezvénysorozatuk kapcsán felkérték bennünket, hogy vegyünk részt abban. A bibliai témát feldolgozó *A tékozló fiú* című darabunk jól illeszkedett a programhoz, és a Magtár teraszán mutathattuk be.

A PTE Bölcsészkarra kért fel bennünket, hogy a sikeres nyári fesztiválon, az *Ördögkatlanon* hagyományosan felálló Bölcsész udvar rendezvénysorozatában vegyen részt a JESZ. Így a szabadtéren már kipróbált *A tékozló fiú* című produkciót láthatták a nézők.

A tékozló fiú vallási közösségek érdeklődését is felkeltette. A *pécsi belvárosi református* lelkesz kérte, hogy *közösségi* termébe vigyük el a produkciót. Ez technikailag nagy kihívást jelentett, mert a semmiből kellett színházi teret létrehozni, de mégis jóérzéssel tettük, mert zsúfolásig megtelt a nézőtér, köztük nagyon sok Pécssett tartózkodó kárpátaljai fiatallal. Az előadás igazi közösségi élménnyé vált a játszóknak számára is a karácsonyi várakozásban.

Táblázatok, kimutatások

2018 március 1. és 2019 február 28. között a Janus Egyetemi Színház
85 előadást (művészeti projektet) valósított meg, és 4889 nézője volt.
 Az alábbi táblázatok részletezve tartalmazzák az adatokat.

	Az előadás szerzője	Az előadás címe	Társulat	A társulat székhelye	Az előadások száma	Nézőszám (fő)
Saját előadások						
1.	Moliere	A mizantróp			3	124
2.	Keresztesi József	Medvevár			3	192
3.	Lorca	Vérnász			6	387
4.	Tóth András Ernő és a társulat	A tékozló fiú – protestáns iskoladráma			18	1183
5.	Funk Iván és a társulat	Szakadék			15	867
6.	Goldoni	A kávéház			14	782
7.	Hágen Mozgásműhely	Fától fáig			4	214
8.	Cserna-Szabó András	Puszibolt			4	281
Saját előadások összesen:					67	4030
Vendégelőadások						
1.	Hágen Mozgásműhely	Utazás a méhem körül... és tovább	Hágen Mozgásműhely	Pécs	1	60
2.	J. N. Nestroy	Talizmán	Deutsche Bühne Ungarn	Szekszárd	2	140
3.	M. Delaporte / A. Patellière	Hogyan nevezzek?	Deutsche Bühne Ungarn	Szekszárd	1	103
4.	Élőkép Színház	Élő felszín	Élőkép Színház	Budapest	4	235
5.	BA végzős hallgatók	EZM Diplomakoncert	PTE Művészeti Kar	Pécs	2	80
6.	Rab Alexandra	Beszélek róla	Rab Alexandra	Pécs	1	30
7.	Compagnie des Tropes (Fr)	Le dormeur	Compagnie des Tropes (Fr)	Párizs	1	40
8.		Bohócdoktor tréning	Piros Orr Bohócdoktorok	Budapest	4	60
9.		A nagy labó	Üres Tér Művészeti Szabadegyetem	Pécs	3	60
10.	Ödön von Horváth	Kasimir és Karoline	Deutsche Bühne Ungarn	Szekszárd	1	171
11.	Camus	Az idegen	Zakariás Máté	Pécs	2	80
Vendégelőadások összesen					18	859
Összes előadás					85	4889

2018 március 1. és 2019 február 28. között a Janus Egyetemi Színházon kívül előadott produkcók

<i>Sor-szám</i>	<i>Az előadás szerzője</i>	<i>Az előadás címe</i>	<i>Intézmény</i>	<i>Játszóhely</i>	<i>Az előadások száma (db)</i>	<i>Nézőszám (fő)</i>
<i>A JESZ előadásai Magyarországon</i>						
1.	Funk Iván és a társulat	Szakadék	Debreceni Egyetemi Színházi Találkozó	Debrecen	1	60
2.	Tóth András Ernő és a társulat	A tékozló fiú	Szegedi Egyetemi Színházi Találkozó	Szeged	1	53
3.	Tóth András Ernő és a társulat	A tékozló fiú	Ördögkatlan Fesztivál	Nagyharsány	1	60
4.	Tóth András Ernő és a társulat	A tékozló fiú	Pécsi Püspökség	Magtár terasz	1	56
5.	Tóth András Ernő és a társulat	A tékozló fiú	Pécsi Belvárosi Református Közösség	Közösségi ház	1	100
6.	Tóth András Ernő és a társulat	A tékozló fiú	DBU	Szekszárd	1	73
7.	F. G. Lorca	Várnász	Veszprémi Egyetemi Színházi Találkozó	Veszprém	1	60
8.	F. G. Lorca	Várnász	DBU	Szekszárd	2	120
<i>A JESZ előadásai külföldön</i>						
összesen:					9	582

A 2016/17-es évadban a Janus Egyetemi Színház társulata

A PTE hallgatója	20
Volt PTE hallgató	10
Művész	13
Művész, aki volt PTE hallgató	7
PTE-JESZ alkalmazott	5
PTE alkalmazott	1
Egyéb	2
Összesen	58

A 2018. március 1-től 2019. február 29-ig tartó időszakban játszott előadásaink felvételei

A Mizantróp (bemutató: 2016. április 26.)	https://youtu.be/D8siUqizP6E
Medvevár (bemutató: 2017. augusztus 31.)	https://youtu.be/JqIJNrbDTds
Vérnász (bemutató: 2017. október 29.)	https://youtu.be/fqvNBtnaLnI
A tékozló fiú (bemutató: 2018. március 25.)	https://youtu.be/qX3p-IY2DS8
Szakadék (bemutató: 2018. május 4.)	https://drive.google.com/open?id=12PIImtZV6hoiUzYmQyZrTWaIPiMzSGNA
A kávéház (bemutató: 2018. szeptember 10.)	https://youtu.be/pL8RQGAks3o
Fától fáig (bemutató: 2018. december 17.)	https://youtu.be/jdxXVhELQvg
Puszibolt (bemutató: 2019. január 5.)	https://youtu.be/K1oqPln9NcQ

Honlapunk:

<https://jesz.pte.hu/>

honlapunk nem nyilvános lapjai:

https://jesz.pte.hu/mukodes_munkarend

<https://jesz.pte.hu/eloadas-adatok>

Pénzügyi mutatók, 2017

Bevételek:

EMMI pályázati támogatás	4 000 ezer forint
NKA produkciós pályázat (A tékozló fiú 1%)	500 ezer forint 35 ezer forint
Előző időszakból maradvány	50 ezer forint
<u>Egyéb támogatás</u>	<u>640 ezer forint</u>
Összesen:	5 225 ezer forint

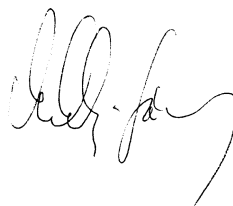
Kiadások

Produkciónak létrehozására művészeti tevékenység dologi költségek	4420 ezer forint 290 ezer forint
Fenntartásra adminisztrációs és egyéb költségek reklámköltségek	271 ezer forint <u>244 ezer forint</u>
Összesen:	5225 ezer forint

A *JESZ* finanszírozása alapítása óta két pilléren nyugszik: az egyik az egyetem támogatása, a másik az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* pályázati tevékenysége.

2018. évben (teljes év) a *Janus Egyetemi Színház* a *PTE* személyi és dologi kiadásokra **27 000 ezer** forinttal támogatta. Ez a támogatás a *Pécsi Tudományegyetem* költségvetésének része. Ezért az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* a *Janus Egyetemi Színház* programjaiért, előadásaiért túlnyomórészt egyetemista nézőitől nem szed belépődíjat, előadásai ingyenesek.

2019. március 14.

Mikuli János

ALTERNATÍV SZÍNHÁZI
MŰHELY ALAPÍTVÁNY
7625 Pécs, István utca 25/2.
Adószám: 18307948-1-02

Alternatív Színházi Műhely Alapítvány

7625 Pécs, István utca. 25/2.

Tel.: 72/ 501500/28292

Szl.sz.: KHB Pécs, 10400779-07701441

A pécsi Alternatív Színházi Műhely Alapítvány szakmai és működési terve 2019. március 1-től 2020. február 29-ig tartó időszakra (Janus Egyetemi Színház)

A történet

A *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* 1996-ban jött létre, és céljainak megvalósításáért életre hívta a Janus Egyetemi Színházat, ami az első évadát a *Pécsi Harmadik Színházban* töltötte. 1997 őszén a *Pécsi Tudományegyetemen* (akkor Janus Pannonius Tudományegyetem) megnyílt a *JESZ* első önálló játszóhelye, melynek támogatásába és fenntartásába is bekapcsolódott az egyetem.

1999-re a *Janus Egyetemi Színház* Pécsért fontos és elismert szereplője lett a város színházi életének. Bemutatói sikeresek voltak, eljutott a hazai legjelentősebb fesztiválokra (*Alternatív Szemle, Kortárs Drámafesztivál, ifj. Horváth István Nemzetközi Színjátszó Fesztivál, POSZT Off*),

2000-ben a *JESZ* elvesztette játszóhelyét az egyetemen (födémje megrepedt, az épületrész életveszélyessé vált), és az egyetemi társulat a *Pécsi Nemzeti Színházban* tartotta az előadásait és a próbáit. 2003-ban aztán az PTE ismét önálló játszóhelyet alakított ki a *JESZ* számára. 2006-ban a *JESZ* fennállásának 10. évfordulója alkalmából az egyetem vezetése a társulatnak az „Egyetemi kultúráért” elnevezésű díjat adományozta. A következő években a szakmai munka sikeressége számos kritikában, hazai és külföldi díjban mutatkozott meg.

2011 nyarán átadták a *Zsolnay Kulturális Negyed*et. Az új létesítmény egyetemi részébe a *PTE Művészeti Kara*, a *Bölcsészkar* két tanszéke és a *Janus Egyetemi Színház* költözött. Ezzel a *JESZ* végleges és professzionális otthonra lett. A városi tulajdonú egyetemi bérlemény egy 150 négyzetméter alapterületű, 8 méter belmagasságú, körfüggönnyel, hűtés-fűtéssel rendelkező stúdióter, tágas öltözőkkel mosdókkal, zuhanyzókkal, mellette világosító és hangosító stúdiók, irodák, raktár és egy 80 négyzetméteres próbaterem szolgálja a színházat. A beköltözés 2011 augusztusában megtörtént, és azóta 2019-ig a *JESZ* több mint 30 bemutatót tartott itt. 2017. január 22-én a húszéves *Janus Egyetemi Színház* az egyetemi színjátszás új modelljének kialakításáért, valamint magas színvonalú művészi munkájának elismeréseként *Csokonai Vitéz Mihály Községi Díjban* részesült.

A JESZ céljai és működése

A színház kezdettől folytatója kívánt lenni annak a hagyománynak, amely a 60-as, 70-es években a legendás egyetemi színjátszó csoportok legjobbjainak munkásságát jellemezte. És folytatója kívánt lenni annak a pécsi hagyománynak is, amely a 80-as években az egyetemi színjátszást a hivatásos színészek bevonásával ötvözte.

Így a *Janus Egyetemi Színház* művészi gyakorlatában már 1998-ra kialakult az az alternatív forma, ami a színház működését a mai napig jellemzi: Társulatának magja (20-30 fő szinte az egyetem minden karáról érkező) egyetemistákból áll. A folyamatosan képzésen, tréningeken résztvevő egyetemista csapat, generációkba szerveződik, és 2-3 évenként megújul. Ehhez a közösséghez tartoznak még azok a hivatásos színészek és alkotók (rendezők, tervezők, zenészek), akik rendszeresen részt vesznek a *JESZ* előadásainak létrehozásában.

A *Janus Egyetemi Színház* a kezdetektől fogva több rendezővel dolgozik, és ez lehetővé teszi, hogy a társulat nyitott maradjon, és többfajta színházi nyelven legyen képes megszólalni.

A *JESZ* a kezdetektől repertoárt játszik. Ma már 40-50 fős nyitott társulatával évente 3-4 bemutatót tart, e mellett befogad előadásokat, így 80-90 alkalommal áll közönség elé. A *Janus Egyetemi Színház* előadásait évente 3000-5000 néző látja.

Ez a közönség elsősorban az egyetem hallgatóságából verbuválódik, de a színház fontosnak tartja a középiskolás generáció megszólítását, illetve számít a pécsi értelmiség érdeklődésére is.

A színház fesztiválszereplő és fesztiválszervező. Játszott *Romániában, Németországban, Litvániában, Szerbiában, Törökországban és Belgiumban*. 1999-től 10 alkalommal szervezte meg az *Egyetemi Színházak Fesztiválját*. Ezeken a fesztiválokon bemutatkozott több határon túli magyar együttes, és jelen volt *olasz, osztrák, litván, szerb, bolgár, lengyel, észt, orosz, szlovák, román, belga* egyetemi társulat.

A *JESZ* az évek során nemcsak működési struktúrájában professzionizálódott, hanem infrastrukturális körülményeiben is. A *Pécsi Tudományegyetem* felismerve, hogy a színházi működés közösségteremtő ereje fontos tényező lehet az egyetem imázsának kialakításában és a karok közötti integrációban, egyre erőteljesebben támogatta a színház tevékenységét, melynek eredményeképpen mára a *JESZ* a *PTE* szerves részévé vált. A *Janus Egyetemi Színház* az egyetem stúdiószínházaként működő szervezet lett, és a szenátus által meghatározott költségvetési keretből önálló gazdálkodást folytató egységgé vált.

A színházat a rektor által kinevezett igazgató irányítja, és az igazgató tevékenységét művészeti vezető is segíti. A színház főállásban foglalkoztat két technikust és egy művészeti titkárt, így a tervezés, szervezés, műszaki kiszolgálás terén is professzionális munka folyik.

Mindezek a körülmények azt mutatják és bizonyítják, hogy a *Janus Egyetemi Színház* működése során kialakított egy létező, élő, működő színházi modellt. Ez a modell egyedülálló az országban. Hisszük és valljuk, hogy követendő példa a *Janus Egyetemi Színház* működése, mert közösséget teremt, mert hivatásos mércével mérhető művészi értéket hoz létre, mert előadásaival ezekhez jut el, mert mobilis, mindig változó és újat kereső, mert a fiatal, értelmiségivé váló egyetemi hallgatóság számára kínál az egyéni tanuláson túl közösségi munkát, közös élményt, mert hagyományt folytat és visz tovább.

A *Janus Egyetemi Színház* működése, egyetemi beágyazottsága egyedülálló a hazai felsőoktatásban. A *JESZ-t* a húszéves folyamatos, magas művészi színvonalú munkája az európai egyetemi színházak élvonalába emelte. A színház fontos és elismert szereplője Pécs város művészeti életének, és részese a magyarországi szakmának is. Kapcsolatai kiterjednek az európai egyetemi színházak, a hazai alternatív és kőszínházak és a pécsi művészeti élet köreire.

A megújított kommunikáció

A Janus Egyetemi Színház munkájáról, előadásairól, programjairól 2000 óta lehetett tájékozódni egy belső fejlesztésű honlapról. Az ide látogató az ezredfordulóig minden előadást napra pontosan visszakereshetett. Ez a honlap most az egyetem informatikai rendszerét és tudását felhasználva megújult, korszerűvé vált. Az új portál 2016 júniusa óta lett elérhető, de szeptemberben a huszadik, jubileumi évadunk indulásakor vált teljessé.

Egy év tapasztalata azt mutatja, hogy a honlap nagyszerűen szolgálja a JESZ munkáját: tájékoztat, bepillantást nyújt a színház életébe, kapcsolatot tart a nézővel. A honlap látogatóinak és az előadásainkra érkező nézőinknek a száma bizonyoság erre.

Elsőszerű célközönségünk, az egyetemi polgárság hatékonyabb elérése érdekében a PTE karain kijelzőkön mozgóképes havi programajánlókkal folyamatosan jelen vagyunk, de e-mailban is megkeresünk minden egyetemistát és a facebook adta lehetőségeket is használjuk.

A színház világa a pillanat világa, az itt és most világa. A jelen idejű hús-vér emberi cselekvéseket az emlékezet, a kritika, a képi rögzítő eszközök csak tökéletlenül képesek időtlenné tenni. Mégis a színházi emberben is él a vágy, hogy alkotásai fennmaradását biztosítsa. A Janus Egyetemi Színház fennállásának 20. évfordulójára kötetet jelentetett meg, melyben a JESZ addigi története mellett összes munkájának színlapja és munkatársai szerepelnek jó néhány fotóval. Honlapján pedig Archívum elnevezésű menüpont alatt elkezdtek korábbi, már nem játszott előadásaink felvételeinek elérhetővé tételét.

Kapcsolatok

A Janus Egyetemi Színház kiterjedt kapcsolatokkal rendelkezik az európai egyetemi színházi szcénában. A fesztiválszervezők várják a jelentkezésünket Belgrádtól Vilniusig és Liege-től Göppingenig. Országhatáron belül pedig különösen a debreceni és a szegedi egyetemi színházakkal tartjuk a kapcsolatot, és jelen vagyunk a fesztiváljaikon. Budapesten a Széké Színházban szoktuk megmutatni a legjobb előadásainkat, és igyekszünk teljesíteni a baranyai kisvárosok felkéréseit is.

Pécsett pedig a JESZ meghatározó részese a város kulturális életének, amelynek szinte minden szereplőjével együttműködik. A *Művészeti Kar*al spontán kialakult a munkakapcsolat, hiszen egy épületben létezőnk a Képzőművészeti Intézettel. Kölesönösen, napi szinten és készségesen segítjük egymást. Ugyanígy jellemző a *Zsolnay Kulturális Negyeddel* és a *Bóbita Bábszínházzal* való együttműködés, de *Horvát Színházzal* is sokrétű a kapcsolatunk.

A JESZ megalakulása óta szoros kapcsolatban áll a *Pécsi Nemzeti Színházzal*, a színészek és alkotók kölcsönös vendégmunkái megszokott gyakorlattá váltak, de a PNSZ-ben több olyan

asszisztens és sűgő is dolgozik, aki a JESZ-ben ismerte/tanulta meg a színházi munkát A JESZ számára fontos segítség, hogy jelmez-, kellékiigényeinkkel a kőszínházhoz fordulhatunk.

Színházunk szerződéssel is megerősített, kölcsönösségen alapuló kapcsolatot ápol a Magyarországi Német Színházzal. Befogadjuk a DBU németnyelvű előadásait, cserébe pedig mi is rendszeresen bemutatkozhatunk Szekszárdon. Mindkét intézmény komoly közönségbázist talál a partner városában (Szekszárdon a PTE Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Karának hallgatói, Pécsen a német szakos hallgatók és a német nyelvet tanuló középiskolások.)

A Janus Egyetemi Színház 2019. évi programja (2019. március – 2020. február)

Műsoron tartott produkciók

Az előző időszakban sok bemutatónk volt, szám szerint öt. Természetes, hogy ezeket az előadásokat játszani szeretnénk minél tovább. *A tékozló fiút* mutattuk be legkorábban (egy éve), és játszottuk is sokszor. Vittük fesztiválra, bemutattuk az Ördögkatlanon, a Püspökségen, református közösségi házban. Mégis az érdeklődés töretlen iránta. Áprilisban, a húsvét előtti nagyhéten a Református Gimnázium kérésére egy nap négyszer fogjuk eljátszani. Az előadásokat követően a tanárok, a lelkész és a rendező közreműködésével beszélgetés is lesz a diákokkal. Azt gondoljuk, hogy ezen az eseménysorozaton túl is játszani fogjuk, játszanunk kell *A tékozló fiú* című produkciónkat az időszakban.

Telt házakkal, sikerrel ment a *Szakadék* című nyomozati szembesítésünk. Idősebb színészeink remek játéka, a mai téma iránti érdeklődés megtöltötte mindig a nézőteret. Azt tervezzük, hogy a márciustól februárig tartó időszakban minden hónapban két, három előadással kínáljuk meg a nézőinket bízva abban, hogy ahogy eddig, ezután is megtöltik a nézőteret, s jól fognak szórakozni.

A kávéház, Goldoni vígjátéka beváltotta a hozzá fűzött reményeinket: sikerdarabbá vált. Kellett, hogy négyszer, ötször menjen, ahogy mondani szokták, beálljon az előadás, hogy elnyerje stabil formáját. hogy fenntartások nélkül szerethesse a közönség. Fialok, idősebbek egyaránt. Az előadás igazi kikapcsolódást, tartalmas szórakozást nyújt. Bízunk benne, hogy a nézői érdeklődés még sokig műsoron tartja a produkciót, amely a JESZ derékhadának nyújt kiváló alakításokra lehetőséget.

Bár elhangzanak benne szövegek, *a Fától fáig* című előadásunk döntően a mozgást, a táncot, a zenét használja. Mondhatjuk, hogy a darab egy kortárstánc produkció, melynek főszereplője és történetének hőse egy vak fiú. Ezzel az előadással a JESZ műfaji határt lépett át. Színesítette a repertoárját. Ugyanakkor látjuk, hogy a táncprodukció iránt jóval kisebb a nézői igény. A kortárstánc még nem vonz tömegeket. Ennek ellenére műsoron tartjuk folyamatosan a produkciót. Újból és újból elővesszük, és igyekszünk új közönségrétegeket megszólítani vele. A PTE hallgatói közt egyre számosabban vannak külföldi diákok. Kísérletet teszünk rá, hogy becsalogassuk őket színházba. *A Fától fáig* című előadás lehetőséget teremt erre.

Nagy munka volt, de sok eredményt hozott a *Puszibolt* című előadásunk megvalósulása. Elsőként állítottunk színpadra egy sokak által kedvelt kortárs művet. Megbirkóztunk a novellafüzér színpadra alkalmazásával. Elnyertük sok-sok néző tetszését az előadással. Az igazi eredményt azonban a társulat számára hozta el az előadás. 11 fiatal ezzel a munkával, és az ezt megalapozó tréninggel végigment azon az úton, amelynek végén a *Puszibolt* című előadás állt. A fiatalok ebben az előadásban komoly feladatokat oldottak meg, megismerhették a színpad szabályait, megmutathatták magukat, kapcsolatot teremthettek a játszótársaikkal és nézőkkel, színházi tapasztalatokat szereztek. 11 fiatal a Janus Egyetemi Színház társulatának tagjává vált. Bízunk benne, hogy az időszakban sokszor kinyithatjuk a *Puszibolt*-ot.

Új bemutatók

Sok hűhó semmiért (2019. május)

A Janus Egyetemi Színház a kísérletező kortárs és avantgárd darabok mellett mindig nagy hangsúlyt fektetett klasszikus drámák bemutatására is. Ennek oka egyrészt a közönség részéről tapasztalt igény volt, ami összecsengett azzal az elgondolással, hogy egy modern formanyelvi megoldásokhoz szokott társulat talán képes lehet arra, hogy a „nagy műveket” friss energiákkal, sajátos, csak rájuk jellemző fénytörésben vizsgálja. Erre a feladatra természetesen csak akkor szabad vállalkozni, ha a társulat művészi ereje reményt ad a sikerre. A JESZ immár több mint két évtizede dolgozó társulata, a természetes folyamatos cserélődések ellenére is – vagy éppen azok okán – képes volt ezeket az erőket összegyűjteni, és egy sajátos, bátor, lényegre törő stílussá kovácsolni. Ebben a stílusban a fő csapás - mint minden rendes egyetemi színházban - a fiatalság korlátlan vágyainak és szenvedélyeinek a minket körülvevő világgal való összeütközésének vagy tragikus vagy szépséges lehetőséget kínáló végiggondolásában rejlik. Így sikerült a *Tartuffe*, a *Csongor és Tünde*, az *Ármány és szerelem*, a *Hamlet*, a *holdbeli csónakos*, a *mizantróp* vagy a *Kohlhaas Mihály* színrevitelével nem belesimulni a hagyományos repertoár színházi hagyományokba, hanem ellenkezőleg, valós helyen sikerült kezelni a darabok esztétikai és társadalmi értékeit.

Az előző pályázatunkban ilyen klasszikus drámaként Shakespeare Szeget szeggel című darabját jelöltük meg. Nádasdy Ádám új fordítását figyelmünkbe ajánlva gondoltuk azt, hogy megpróbálkozunk a színrevitelével. A társulat változásai és aktuális összetétele azonban váltásra kényszerített bennünket. Tóth András Ernő rendezésében most Shakespeare *Sok hűhó semmiért* című darabjának bemutatására készülünk. Már februárban elkezdődtek a próbák. A csapat kiegészülve „bóbitás”, „nemzetis” és „harmadik színház” színészekkel városi összefogást mutat. Házi szerzőnk, Keresztesi József gondozza a szöveget. A rendező, Tóth András Ernő koncepciója pedig a darab cselekményét is átalakítja. Szóval, úgy hisszük, minden rendelkezésre áll ahhoz, hogy május közepén egy izgalmas Shakespeare-adaptációt láthasson a közönségünk.

Philoktétész (2019. június)

Tervezzük Szophoklész művének bemutatóját is. Zakariás Máté igazi férfimunkát vállal néhány színészünkkel összefogva (Szabó Márk József, Ágoston Gáspár, Czéh Dániel) A szerepek színészi szempontból, „maradandó” alakításokra adnak lehetőséget. Nem súlytalanok a kérdések sem, amelyek megfogalmazódnak a tragédiában: mi történik, ha a nemzet legfontosabb projektjének sikere egyetlen ember kezében van? Annak az embernek kezében, akinek a közösség egészen eddig nem nyújtott segítő kezet, pedig a legnagyobb szüksége lett volna rá. Mire építjük a történelmünket? És milyen emberi sorsok húzódnak meg a legnagyobb történelmi események árnyékában? Nem könnyű ezekre a kérdésekre jó válaszokat találni, nem könnyű a klasszikus szövegből jó előadást létrehozni. Komoly, férfimunka lesz.

Az előadás létrejöttét az NKA is támogatja.

Trianon (2019. december)

Reagálni kell-e a színháznak, apropónak tekintheti-e az egyetemi színház a nagy évfordulókat? A kerek évforduló ünnep, emlékezés, vagy a jubileum adta lehetőség használata a közönség bevonására?

A Janus Egyetemi Színház a reformáció 500. évfordulójára, vagy inkább ennek apróján hozta létre A tékozló fiú című előadását. Nem ünnepi műsor lett, nem volt emelkedett emlékezés, hanem mellbevágó színház, ami a játszóké és nézők közös életproblémáiról szól őszintén, megidézve a XVIII. századi iskoladrámát és a Bibliát is. Az előadást már több mint száz alkalommal játszotta a társulat. Ez a siker jogosit fel bennünket arra, hogy egy újabb előadás megalkotásában gondolkodjunk most a Trianon 100 kapcsán.

Úgy gondoljuk, 1920 a magyar történelem olyan sorsfordító pillanata volt, amikor minden megváltozott, senki sem maradhatott az, aki volt, mindenki kiszakadt a megszokottból és új környezetbe került. A politika, a háború, a vereségek és békediktátumok mindenkire rákényszerítették, hogy újragondolja, újrakezdje az életét. És ebben nem volt választási szabadság.

Nem a politikát, nem a háborút, nem a békekötés körülményeit vennénk górcső alá, hanem az embert. A korabeli forrásokból, levelekből, visszaemlékezésekből szeretnénk felvillantani olyan drámai eseménysorokat, amelyekből az emberi helyzetek, választások, tragédiák, kényszerek, karakterek, összeütközések felmutathatók. Nem Trianon történelmi jelentőségét szeretnénk megmérni, hanem az ember küzdelmét a történelmi kényszer idején.

Az előadás szövegét tehát korabeli naplók, visszaemlékezések, levelek adják, de lehet, felhasználunk néhány irodalmi művet, inkább annak részleteit is: verseket, novellákat, regényrészleteket és nem csak a korabeli alkotásokat emelnénk a színházi szövegek közé, hanem mai, kortárs műveket is.

Fontosnak tartjuk, hogy a szövegen túl a zenével, a mozgással és látvánnyal karakteres atmoszférát árasztó, sajátos színházi nyelv és eszköztársaság jöjjön létre. Az előadást Mikuli János rendezzi, zeneszerzője Kopeczky Péter, koreográfusa Hágen Zsuzsa, jelmeztervezője pedig Herczig Zsófia lesz.

Werther (2020. április)

Az egyetemi színjátszás lényege, hogy a fiatalok az őket igazán és mélyen foglalkoztató élethelyzeteket és filozófiai kérdéseket fogalmazzák meg a lehető legszemélyesebben, legartikuláltabban egy sajátos művészeti kifejezőmód keretei között. A színház szabályai nem behatárolnak, hanem segítenek, sőt, radikálisan rá is kényszerítenek a pontos és értelmezhető kifejezésre, ezzel teremtve meg a valódi és a hétköznapokban sajnos sokszor hiányzó érthető kommunikációs helyzeteket.

A Werther az egyik legolvasottabb regény, és bár maga az a forma – a levelezés -, amely a témát – a szerelmet - oly sikeresen képes feltárni, önmagában is a klasszikusok közé emelhetné, mégsem emiatt különleges, hanem a főszereplő „forradalmian” új lelki alkata miatt. Werther maga a romantika, a melankólia első regényhőse, karakterének filozófiai súlya az előző korokból csakis Hamletével vethető össze, nem is véletlenül, hiszen a „romantika sem igazából más”, mint a legnagyobb drámai zseni melankolikus színpadi zsenijének német nyelvű fordításának drámai vagy prózai tovább, esetleg újraírása.

Ha mi a Wertheret vesszük elő, nem darabot, hanem karaktert választjuk. Egy szerelmes, a szerelmet, annak sorsszerű ki-nem-teljesedéséből / szándékos germanizmus / fakadóan teljes tragikumában megélni vágyó karaktert választunk, akinek – és ebben különbözik Hamlettől – a szerelem nem lépcső a halálhoz, hanem maga az elmúlás. Nem szabad feledni persze, hogy a romantikus veszteség szinte mindig túlzóan színpadias, erősen önreflexív és könnyesen, már-már kamaszosan patetikus, amiből nyilvánvalóan következik ehhez a romantikus attitűdhez fűződő hasonlóan túlfűtött és indokolatlanul érzelmes viszonya a mindenkori „fiatal olvasónak”, itt, a fiatal színjátszóknak! Ezt a ragyogó próbakezdési lehetőséget, ahol a játsszók és a téma viszonya ennyire magától értetődőnek látszik mégis, már a próbák kezdetekor részben árnyalja / gyengíti / az a generációs és műveltségi tapasztalat / T. Mann: Lotte Weimarban /, mely szerint az életkor-romantika „állandó” szintén szükségszerűen, és a valódi elmúlás közeledtével a hevületet a bölcsesség és megértés, talán a beletörődés cinikusságát is felvillantó átalakulási irányban korrodálódik.

Célunk mégis mi más lehetne, mint az, hogy hagyjuk minél többet és minél őszintébben beszélni a „romantikusokat”. A Werther sikerének egyik titka, hogy a szerelemről levelekben beszél, ezzel tartva egyensúlyt a titok, a belső monológ és a vallomás hullámain. Hasonlóan érzékeny, instabil egyensúlyt érzek abban, ha az egyik legszenvedélyesebb Werther olvasó, Roland Barthes: A szerelemnyelv töredékei című írására alapozzuk a munkát. Barthes az érzelmek át-nem-látható heideggeri bonyolultságában Werther részletekkel bukdácsol a lélek útvesztőin ide-oda. Fityiszt mutatva a wittgeinsteini logikának bátran, már-már érthetetlen lelkesedéssel harcol a kimondhatatlanság törvénye ellen, és a részletekben, az egyes szavakban, egyes „érzemények” megragadásában aratott győzelmek bőven kárpótolják a nagy egész elvesztésében. „Az angyal a részletekben rejlik.” /Petri György/

A JESZ társulatában folyamatos a fluktuáció, új és új csoportok jönnek-mennek, ezért sokszor kevés idő áll rendelkezésre, hogy megtudjuk róluk, megtudják egymásról, mit is gondolnak egy-egy komoly, az életüket döntően befolyásoló kérdéstről. Ezekre a közös pontokra próbálunk rendszeresen rákeresni, a legutóbbi „generációnál” a család, a hit volt a fókuszban / A tékozló fiú /, a „mostaniak” pedig talán a Werther és Roland Barthes kapcsán elmondhatják, hogy mit gondolnak arról: szerelem.

Tréning

A Janus Egyetemi Színház társulata szükségszerűen időről, időre megújul. 2019-ben nem tervezünk felvételit hirdetni, de azért nem utasítunk vissza senkit, aki kopogtat az ajtónkon, és mozog benne valami. A bemutatók és a műsoron tartott produkciók adta lehetőségeken kívül szeretnénk képezni, tovább képezni az egyetemi társulatot. Ha nem is heti rendszerességgel, de időről időre megpróbáljuk egy-egy mozgástréning, beszédóra, színészmesterség foglalkozás megszervezésével a fiatalok tudatosabb színházi létezését elősegíteni. Tapasztaltabb színészeink, hívatásos művészeink fogják vezetni ezeket a képzéseket.

Befogadó program

A Magyarországi Német Színház és a Janus Egyetemi Színház közötti együttműködés élő, működő, mondhatni rutinszerű. A szekszárdi nemzetiségi teátrum egyre több előadását lehet látni a JESZ-ben. A nézői bázist a pécsi német tannyelvű gimnázium adja, de a németül tanuló egyetemistákat és a Pécsi Tudományegyetemen tanuló német ajkú hallgatókat is igyekszünk elérni a DBU előadásaival. A JESZ és a szekszárdi színház közötti szerződés kölcsönösségen alapul, ami azt jelenti, hogy az egyetemi színháznak is lehetősége van előadásait eljuttatni a tolnai megyeszékhelyen tanuló, dolgozó egyetemi polgárok számára.

A Piros Orr bohócdoktor szervezet az egész országban végzi tevékenységét, próbál segíteni a beteg gyerekeken sajátos eszközeivel. Pécsen különösen erős és folyamatosan működő egysége dolgozik a bohócoknak a kórházakban már évek óta. A pécsi bohócdoktorok közül sokan a Janus Egyetemi Színház tagjai voltak, vagy mai napig is tagjai a társulatnak. A Piros Orr fontosnak tartja, hogy bohócdoktorai folyamatos képzéseken gyarapítsák tudásukat. A JESZ pedig ennek a képzésnek ad helyet már évek óta. A 2018 március – 2019 februári időszakban is befogadjuk a *bohócdoktorok képzési programjait*, tréningjeit.

Szintén évekre nyúlik vissza az *Élőkép Színház* JESZ-beli jelenléte. A budapesti társulat különleges, határokat feszegető, a vizualitást erőteljesen használó, filozofikus előadásai színesítik egyetemi színházunk kínálatát. Munkájukat tervszerűen, nagy precizitással végzik. Megbízható partnerek. Ebben az évadban is tervezzük a budapesti Élőkép Színház Angster re-generációk című dokumentumszínházi és a Fénygolyók című vizuális színházi előadásuk befogadását.

Színházunk életében a kortárstánc az utóbbi években egyre erőteljesebben volt jelen. Koreográfusunk, Hágen Zsuzsa önálló munkái, néhány színészünk táncosi képzettsége és önálló munkákkal való kísérletezése oda vezetett, hogy a JESZ saját produkciói közé is bekerült egy táncos produkció (Fától fáig). Természetes hát, hogy a jövőben is helyet kívánunk adni munkatársaink táncos bemutatkozásainak, önálló kísérleteinek. A *Hágen Mozgásműhely produkciói* is láthatók lesznek a JESZ színpadán az időszakban.

A *Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kara* szomszédságában dolgozunk. Az együttműködés természetes. A JESZ díszletek, installációk, zenei segítség kérdéseiben a kar oktatóihoz és hallgatóihoz fordul, mi pedig, ha kéri, teret adunk a képzőművészeti és zenei vizsgabemutatóiknak. Az utóbbi években leggyakrabban az elektronikus zenei médiaművész szak hallgatói és oktatói kéri, hogy a JESZ-ben valósíthassák meg a diplomakonzertjüket. Kérésüknek ebben az időszakban is helyt fogunk adni.

A Janus Egyetemi Színház elsősorú célközönsége az egyetemi hallgatóság, de mindig igyekszünk előadásainkkal, eseményeinkkel bevonni a középiskolai korosztályt is. Áprilisban erre jó alkalom ígérkezik. Az Országos Diákszínjátszó Egyesület elnöke (korábban ő is volt a JESZ színésze), Tóth Zoltán felkért bennünket, hogy országos színjátszó fesztiváljuk Pécsen rendezett döntőjének legyen a JESZ az egyik helyszíne. Bár a részletekről most folynak a tárgyalások, az már biztos, hogy helyet adunk a színjátszó találkozóknak. Reményeink szerint így a JESZ-ben a középiskolás közönség a legjobb előadásokat láthatja kortárs színjátszóitól.

Befogadjuk 2019 áprilisában még a Pécsi Árpád Fejedelem Gimnázium és Általános Iskola Erasmus+ angol nyelvű drámaprojektjének záró fesztiválját és annak próbáit is.

Zakariás Máté több éve erősíti a JESZ társulatát. Közgazdász szakos hallgatóként érkezett az együttesbe, aztán egy évet a Kaposvári Egyetem színész szakán töltött, majd visszatért Pécsre, itt folytatta tanulmányait. Egyre nagyobb szerepeket bízunk rá, amiket egyre magabiztosabban oldott meg, majd rendezni is kezdett. Elkötelezett színházi emberré vált a JESZ-ben. 2017-ben felvételt nyert a Budapesten az SZFE drámainstrukturor-színjátékos szakára, amit ebben az évben végzett el. Diplomamunkáját, az Idegen címmel játszott Camus regényéből adaptált monodrámát bemutatta nálunk is. Az előadás szakmai színvonala, sikere és Zakariás Máté színházunkhoz való kötődése természetessé teszi, hogy egyszemélyes előadását a JESZ befogadja, műsoron tartja, és mindent megtesz azért, hogy minél több nézőhöz eljusson a monodráma.

Vendégszereplések

Nem könnyű a vendégszerepléseket tervezni. Sokszor ismeretlen a tervezés időszakában az a két tényező, ami egy-egy vendégszereplést lehetővé tesz. Az egyik a meghívás. Ezek legtöbbször a megvalósulás óhajtott dátuma előtt néhány hónappal vagy néhány héttel érkeznek. Így a döntés tartalmi részét ekkor lehet meghozni. Akarunk-e menni? Fontos-e a társulatnak, a színháznak, hogy jelen legyünk azon a rendezvényen ahova hívnak bennünket. Szempontjaink, persze, vannak. Fontosnak tartjuk például, hogy az egyetemi színházak által szervezett fesztiválokon jelen legyünk. Képviseljük a pécsi egyetemet, mutassuk meg, mit tudunk, hogyan dolgozunk. Fontosak a külföldi meghívások is, hiszen így az országot képviselhetjük, és nemzetközi téren gyűjthetünk tapasztalatokat. Egy vidéki együttesnek kitüntetett kell, legyen a budapesti vendégjáték lehetősége is.

A másik tényező, ami egy vendégszereplés megvalósulását lehetővé teszi a körülmények ismerete. Mennyibe kerül a kimozdulás, van-e erre kellő fedezet? Melyik előadás szervezhető, utaztatható. Technikailag kivitelezhető-e a felajánlott helyszínen a meghívott előadás? Kell-e kompromisszumot kötni a produkció megvalósulása érdekében tartalmi kérdésekben? Sokszor nem könnyű a döntés. Az előadások nem vendégségre készülnek, hanem a saját helyszínre, ahova adekvát díszleteket tervezünk. Nem a vendégjáték lehetősége, hanem társulati, dramaturgiai szempontok döntenek el azt, hogy hányan dolgoznak egy-egy előadásban. Nem csak tervezni nehéz a vendégjátékokat, hanem kimozdulni sem könnyű.

Számítunk tehát a hazai egyetemi városok (Debrecen, Szeged, Veszprém) egyetemi együtteseinek meghívására az évente rendezett fesztiváljaikra, de a meghívás még nem jelent biztos részvételt. Szeged áprilisban tartja fesztiválját, a meghívó megérkezett, de a körülmények kétségessé teszik az utazást. A szándék, persze, megvan, de ha túl sokba kerül, ha a felajánlott helyszín alkalmatlan... Tárgyalásban vagyunk. Debrecen és Veszprém egyetemi együtteseinek októberben, novemberben szokták rendezni a fesztiváljaikat. A tervezett program, a konkrét időpont még nem ismert. Ha tudunk, elmegyünk majd.

Budapesten a Székény Színházban szoktunk vendégeskedni. Utoljára a Mizantróp című előadásunkat mutathattuk meg 2017 tavaszán. Szívesen vittük volna/vinnénk a Medvevár című ősbemutatónk, de eddig még nem sikerült időpontot egyeztetnünk.

A külföldi meghívások, felhívások időről időre elérnek bennünket. Utoljára Litvániában voltunk (2017) a vilniusi egyetem Fórum elnevezésű egyetemi színházi fesztiválján. (Négy

díjat kapott a Kőműves Kelemen című produkciónk.) Idén Belgiumról volt szó, de a létszám és időkorlátok lehetetlenné tették a részvételünket. Most van egy darabunk, ami 3 szereplős, a kortárs táncra épül, és üres térben játszódik. De világításban már nem szabad túl nagy kompromisszumokat kötni. Ha lesz lehetőségünk és a feltételeket tudjuk teljesíteni, menni fogunk.

Konkrét meghívásunk van ugyanakkor, hogy nyáron a Püspökség szabadtéri kulturális programsorozatában vegyünk részt.

És az Ördögkatlan Fesztivál Bölcsész udvarának szervezői is jelezték már, hogy számítanak a részvételünkre.

*

A Janus Egyetemi Színház honlapja:

<https://jesz.pte.hu/>

honlapunk nem nyilvános lapjai:

https://jesz.pte.hu/mukodes_munkarend

<https://jesz.pte.hu/eloadas-adatok>

**Az Alternatív Színházi Műhely Alapítvány tervezett költségvetése 2019-ben
(2019. március – 2020. február)**

Kiadások

1. Az színházi előadások létrehozásához	
<i>a./ új bemutatók</i>	
Dologi kiadások	600e Ft
Megbízási díjak	2600e Ft
<i>b./ Futó produkciók műsoron tartása</i>	
Megbízási díjak	1700e Ft
Dologi kiadások	200e Ft
3. Műhelymunkához (tréning)	300e Ft
4. Működési költségekhez	850e Ft
<i>(reklám, szolgáltatás, iroda)</i>	
<hr/>	
Kiadások összesen	6250e Ft

Bevételek

2. Egyéb pályázatok /NKA/	500e Ft
3. Egyéb bevétel (adományok)	600e Ft
<u>3. Elnyert és tervezett NKA pályázat</u>	<u>650e FT</u>
Összesen	1 250e Ft

*

2019. évben a *Janus Egyetemi Színház költségvetése* a *PTE* keretein belül valószínű, hogy 25-28 millió forint körül lesz.

Ez a támogatás nem az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* elszámolási, könyvelési rendszerében jelenik meg. (egyetemi elszámolás, ösztöndíj, közalkalmazotti munkabér) Ezért az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* a *Janus Egyetemi Színház* programjaiért, előadásaiért túlnyomórészt egyetemista nézőitől nem szed belépődíjat, előadásai ingyenesek.

Az Alternatív Színházi Műhely Alapítvány, a *Janus Egyetemi Színház* programjának megvalósításához, a költségvetés tervezete alapján, **5 000 ezer forint** elnyeréséért nyújtja be a pályázatát.

Pécs, 2019. március 14.

Mikuli János
a kuratórium elnöke

ALTERNATÍV SZÍNHÁZI
MŰHELY ALAPÍTVÁNY
7625 Pécs, István utca 25/2.
Adószám: 18307948-1-02